

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö VN/20549/2026

Eläketurvakeskus pitää tavoitetta Kelan etuuskäsittelijöihin kohdistuvan häirinnän ja uhkailun vähentämisestä tärkeänä, mutta pitää ehdotettua muotoilua osin päällekkäisenä aikaisemman muutoksen kanssa ja etuus- ja tilannekohtaista rajausta haasteellisenä.

Eläketurvakeskus viittaa aikaisempiin Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamista (15.5.2025) sekä Kansaneläkelaitoksesta annetun asetuksen muuttamista (15.1.2026) ja kumoamista (28.5.2026) koskeviin lausuntoihinsa.

Eläketurvakeskus on lausunut lain Kansaneläkelaitoksesta uudesta 20 b §:stä näin: Eläketurvakeskus kannattaa, että päätöksellä ei tarvitsisi esittää yksittäisen etuuskäsittelijän nimeä ja yhteystietoja, vaan päätöksellä kerrottaisiin Kelan asiakaspalveluyksikön yhteystiedot hallintolain säännöksistä poiketen. Näin vähennettäisiin mm. etuuskäsittelijöihin kohdistunutta uhkailua ja häirintää.

Kuten edellä mainitusta käy ilmi, Eläketurvakeskus on ollut siinä käsityksessä, että päätöksentekijän nimen ilmoittamisesta päätöksessä on ollut tarkoitus luopua jo lakiin Kansaneläkelaitoksesta lisätyn 20 b §:n myötä, sen jälkeen, kun asetuksen mukaista allekirjoittamisvaatimusta olisi muutettu tai sitä koskeva momentti kumottu (Valtioneuvoston asetus Kansaneläkelaitoksesta, 2 §:n 1 momentti).

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan aikaisemmassa vaiheessa lakiin Kansaneläkelaitoksesta säädetty 20 b § ja uusi ehdotettu 20 c § kuvautuvat osin päällekkäisinä ja ristiriitaisina. Lisätiedonantajaa koskevan 20 b §:n merkitykseksi jäisi uuden esityksen myötä vain mahdollisuus olla ilmoittamatta päätöksessä etuuskäsittelijän suoraa yhteystietoa, esimerkiksi puhelinnumeroa.

Päätöksen antaminen ilman nimeä olisi uuden 20 c §:n perusteella rajattu vain toimeentulotukipäätöksiin (ja niiden yhteydessä annettaviin muihin etuuspäätöksiin) sekä muihin etuuspäätöksiin, jos arvioidaan, että päätöksentekijään kohdistuu uhkailun, häirinnän tai muun vakavan haitan riski. Rajaus voisi käytännössä osoittautua liian tiukaksi, koska uhkailua ja häirintää esiintyy myös muiden etuuksien kuin toimeentulotuen käsittelyn yhteydessä eikä riski häirinnästä välttämättä ole tiedossa ennen päätöksen antamista.

Eläketurvakeskuksen mielestä jää epäselväksi, miten toimeentulotukipäätöksissä ja muissa päätöksissä, jotka jatkossa annettaisiin ilman käsittelijän

LA/Anna Sjöblom

5.8.2026

nimeä ja yhteystietoja toteutettaisiin asetuksen mukainen päätösten allekirjoittamisvaatimus, jos aikaisemmin suunniteltua asetuksen 2 §:n 1 momentin muutosta tai kumoamista ei toteuteta.

Eläketurvakeskus ehdottaa, että sopivassa yhteydessä tarkasteltaisiin laajemmin mahdollisuutta luopua päätöksentekijän yhteystietojen ilmoittamisesta muissakin sosiaaliturva-asioissa annettavissa päätöksissä.

Eläketurvakeskus

Karoliina Kiuru

johtaja

Mari Kuuvalo

osastopäällikkö